

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ของกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยจัดให้มีการตรวจสอบภายใน ภายในหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สอดคล้องกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ในส่วนของหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ ๑๗ (๒) ซึ่งหน่วยงานตรวจสอบภายในของรัฐ จะต้องกำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ โดยให้มีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้จัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในเพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเผยแพร่ให้ฝ่ายบริหารและหน่วยรับตรวจ มีความเข้าใจเกี่ยวกับ ค่านิยม วัตถุประสงค์และพันธกิจของหน่วยงานตรวจสอบภายใน อำนาจหน้าที่ ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ขอบเขตการปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชาของกลุ่มตรวจสอบภายใน รวมถึงการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน โดยขอยกเลิกกฎบัตรฉบับวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ค่านิยม

“การตรวจสอบภายใน” หมายถึง การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ โดยจำแนกงานตรวจสอบภายในเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. งานบริการให้ความเชื่อมั่น (Assurance Service) เป็นลักษณะของการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเที่ยงธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการประเมินผลอย่างเป็นอิสระในกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมขององค์กร เช่น การตรวจสอบรายงานการเงิน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎ หลักเกณฑ์และข้อบังคับความมั่นคงปลอดภัยของระบบงานต่าง ๆ และการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ข้อมูลทางการเงินการบัญชีและพัสดุ เป็นต้น

๒. งานบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services) เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำ และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะงานและขอบเขตของงานจะจัดทำข้อตกลงร่วมกับผู้รับบริการ และมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่า และปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมขององค์กรให้ดีขึ้น

“แผนการตรวจสอบ” หมายถึง แผนการปฏิบัติงานที่หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในจัดทำขึ้นไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่จะตรวจสอบ จำนวนหน่วยรับตรวจ ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อประโยชน์ในการสอบทานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นระยะ ๆ และให้ปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่นทันตามกำหนดเวลา

“แผนการปฏิบัติงาน” หมายถึง แผนการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในจัดทำไว้ล่วงหน้าว่าจะตรวจสอบเรื่องใด ที่หน่วยรับตรวจใด ด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขต วิธีการใด และทรัพยากรที่ใช้เท่าใด จึงจะทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบบรรลุผลสำเร็จ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

“หน่วยรับตรวจ” หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายถึง เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

“หน่วยงานตรวจสอบภายใน” หมายถึง กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

“หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน” หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

“มาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน” หมายถึง มาตรฐานที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

๑. มาตรฐานด้านคุณสมบัติ (Attribute Standards) เป็นมาตรฐานที่อธิบายลักษณะขององค์กรและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบภายใน โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระ และต้องจัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมทุกด้าน และผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญ ความระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

๒. มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน (Performance Standards) เป็นมาตรฐานที่อธิบายลักษณะของงานตรวจสอบภายใน และบรรทัดฐานทางคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

“กฎบัตรการตรวจสอบภายใน” หมายความว่า เอกสารทางการที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของงานตรวจสอบภายใน ซึ่งกฎบัตรการตรวจสอบภายในต้องประกอบด้วย สถานภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน กำหนดสายการรายงาน ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ การกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล บุคลากรและทรัพย์สินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน รวมถึงการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

“การกำกับดูแล” หมายความว่า กระบวนการดำเนินงาน เพื่อกำกับกับดูแลและควบคุมให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเป็นธรรม

“การควบคุม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ก็ตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหารและกลุ่มบุคคลกำหนดให้มีขึ้นในกระบวนการจัดการความเสี่ยง โดยการวางแผนการจัดองค์กรและกำหนดแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลเพียงพอที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

“การทุจริต” หมายความว่า การกระทำที่กฎหมายระบุว่า เป็นการฉ้อฉล หลอกลวง ปกปิดหรือละเมิดอำนาจหน้าที่ตามความรับผิดชอบ และเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นโดยปราศจากการข่มขู่ บังคับ หรือมีเหตุบีบคั้นจากผู้อื่น หรือเป็นการกระทำของบุคคลหรือองค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน เงินทอง หรือบริการพิเศษอันเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่สุจริต หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันเอื้อต่อประโยชน์ส่วนตัวหรือประโยชน์ทางธุรกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

“การบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า กระบวนการระบุ ประเมิน จัดการ และควบคุมเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าหน่วยงานของรัฐสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานของรัฐ ความเสี่ยงสามารถวัดได้ในรูปของโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น

“การสร้างคุณค่าเพิ่ม” หมายความว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้วยความเที่ยงธรรม ในอันที่จะเป็นการสร้างมูลค่าให้กับหน่วยงานของรัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งอาจมีการดำเนินการในรูปแบบของการให้คำปรึกษาแนะนำ หรือการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรหรืออื่น ๆ ที่เห็นสมควร เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

“จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน” หมายถึง กรอบความประพฤติปฏิบัติตนที่ผู้ตรวจสอบภายในพึงปฏิบัติ โดยใช้สามัญสำนึกและวิจารณญาณอันเหมาะสม ด้วยความซื่อสัตย์ (Integrity) เที่ยงธรรม (Objectivity) ปกปิดความลับ (Confidentiality) และความสามารถในหน้าที่ (Competency) ที่จะนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมเป็นอิสระ

๑. วัตถุประสงค์และพันธกิจของกลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บริการต่อฝ่ายบริหารด้านการให้หลักประกันและการให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานในสังกัด ปฏิบัติงานโดยอิสระ ปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ด้วยการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ประเมิน ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ เพื่อสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานทุกระดับของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จนเกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน และความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน รวมทั้งความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกลุ่มตรวจสอบภายในมีพันธกิจ ดังนี้

(๑) เพื่อสร้างคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรให้สามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ รวมถึงส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีการบริหารจัดการที่ดี

(๒) เพื่อสอบทานการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมประเภทการตรวจสอบการเงิน (Financial Audit) การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Audit) การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) และการตรวจสอบด้านอื่น ๆ โดยรวมถึงการสอบทานเกี่ยวกับการจัดวางและการประเมินระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานให้กับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ

(๓) เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงาน และมาตรการป้องกันข้อผิดพลาดเคลื่อนให้กับหน่วยรับตรวจ

(๔) เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ได้ทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา และสามารถนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในไปใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๒. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งครอบคลุม ๔ ส่วน ได้แก่ ๑) มาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ๒) หลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ๓) จรรยาบรรณการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ และ ๔) คู่มือหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๓. อำนาจหน้าที่

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ กำหนดให้กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีอำนาจหน้าที่

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๔. ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

ความเป็นอิสระ คือ การเป็นอิสระจากเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในในบรรลุผลโดยปราศจากอคติ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องขึ้นตรงต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี) และไม่ถูกจำกัดสิทธิในการเข้าถึงข้อเอกสาร บุคคล และทรัพย์สินตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งความเป็นอิสระเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระไม่ว่าจะเป็นในส่วนบุคคล การปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ และหน่วยงานต้องได้รับการจัดการ

ความเที่ยงธรรม คือ ทัศนคติที่ปราศจากความลำเอียง เพื่อเป็นการเอื้อให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้วยความเชื่อมั่นในผลงาน และไม่มีการลดหย่อนคุณภาพของงาน ซึ่งดุลยพินิจของผู้ตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในจะไม่อยู่ภายใต้การชักจูงหรือชักนำจากผู้อื่น ทั้งนี้ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความเที่ยงธรรมไม่ว่าจะเป็นในส่วนของบุคคล การปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบและหน่วยงานต้องได้รับการจัดการ

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ต้องมีความเป็นอิสระ และผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ โดยมีการรายงานผลการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบตรงต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(๑) กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในเป็นผู้บริหารสูงสุด

(๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน มีการกำหนดมาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระ และเที่ยงธรรม โดยมีการเปิดเผยความขัดแย้งก่อนการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อให้ความเชื่อมั่นในปฏิบัติงาน

(๓) ผู้ตรวจสอบภายใน จะต้องไม่เข้าร่วมเป็นกรรมการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นอิสระและเที่ยงธรรมต่อการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายใน

หากมีการมอบหมาย ต้องมีการพิจารณาถึงความเสียหายต่อวิชาชีพการตรวจสอบภายใน หรือความเสียหายที่อาจมีต่อส่วนราชการเป็นลำดับแรก

(๔) ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องไม่เข้าไปตรวจสอบกิจกรรมหรืองานที่ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือขาดความเป็นกลาง และไม่เข้าไปตรวจสอบงานที่ตนเองเคยรับผิดชอบมาก่อนทั้งทางตรงและทางอ้อมภายในระยะเวลา ๑ ปี เพื่อรักษาความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานที่ต้องเสนอความคิดเห็น

(๕) ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องวางแผนการตรวจสอบ โดยใช้ปัจจัยเสี่ยงเพื่อคัดเลือกกิจกรรม และหน่วยรับตรวจ และระบุวิธีการตรวจสอบให้ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอต่อการแสดงความคิดเห็น โดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ พร้อมทั้งดำเนินการประชุมปิดการตรวจสอบ เพื่อชี้แจงผลการตรวจพบข้อเท็จจริง สิ่งที่จะควรจะเป็น ความเสี่ยงหรือจุดอ่อน ตลอดจนสาเหตุ ผลกระทบ ข้อเสนอแนะ และเปิดโอกาสให้หน่วยรับตรวจแสดงความคิดเห็น

๕. ขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

(๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(๓) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

(๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น

(๕) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๕) สอบทานและให้คำปรึกษาโดยนำผลการปฏิบัติงานของผู้อื่น เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ กรมบัญชีกลาง เป็นต้น มาใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบภายใน

(๖) ปฏิบัติงานตามนโยบายและงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

๖. หน้าที่ความรับผิดชอบ

กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการตรวจสอบและสอบทานการปฏิบัติงาน ทุกหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๖ และหลักเกณฑ์การประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐจากภายนอกองค์กร ฉบับลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ภารกิจ ของงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของทุกส่วนราชการ ให้สอดคล้องกับนโยบาย ของเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและคณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงการกำกับดูแลที่ดี ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรด้วย (มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๐๐ - ๒๑๐๐)

(๒) กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเสนอเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (มาตรฐานด้านคุณสมบัติ รหัส ๑๐๐๐)

(๓) จัดให้มีการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในทั้งภายในและภายนอก และเสนอรายงานผลการประเมิน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งแผนปรับปรุงการดำเนินงาน เสนอต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและคณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี) ทราบด้วย (มาตรฐานด้านคุณสมบัติ รหัส ๑๓๐๐)

(๔) จัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ หรือปีปฏิทินแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่กลุ่มตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบที่มีระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ให้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย(มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๒๐๐)

(๕) ให้ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติตามข้อ (๔) (มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๓๐๐)

(๖) รายงานผลการตรวจสอบต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๔๐๐) ดังต่อไปนี้

๖.๑ รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบ ภายในเวลาอันสมควรและไม่เกินสองเดือนนับจากวันที่ตรวจสอบแล้วเสร็จ กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

๖.๒ รายงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และควบคุมภายใน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ประกอบด้วย

๖.๒.๑ ความเสี่ยงที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ

๖.๒.๒ ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงระบบการร้องเรียน (Whistleblowing) ของหน่วยงานของรัฐ

๖.๒.๓ ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของการควบคุมภายในด้านการเงิน และกระบวนการอื่นที่พิจารณาว่ามีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดทุจริต

๖.๒.๔ สรุปภาพรวมของการฟ้องร้องต่อหน่วยงานของรัฐ คดีความต่างๆ และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในทางแพ่ง โดยวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง (Root-cause analysis) และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะยาว

๖.๓ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยระบุข้อความท้ายกระดาษว่า “ขอสงวนสิทธิ์การเผยแพร่เอกสารนี้ เว้นแต่ ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร”

(๗) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษา (Consulting Service) แก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ และกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะตามรายงานผลการตรวจสอบ หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในจะต้องรายงานความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนั้น (มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๕๐๐)

(๘) ในกรณีมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลงานที่คาดหวังจากผู้รับจ้างรวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

(๙) ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ให้คำปรึกษา (Consulting Service) ให้คำแนะนำ และความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติ และคำสั่งของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

ระบบการควบคุมภายใน ระบบบริหารจัดการความเสี่ยงและงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้วยความเที่ยงธรรม ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

(๑๐) ประสานงานกับผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการอื่นหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตรวจสอบเช่นเดียวกัน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขอบเขตของงาน ตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสม เพื่อลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนและเพื่อให้เกิดการบูรณาการ งานตรวจสอบร่วมกัน

(๑๑) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร ทั้งนี้ งานดังกล่าวต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมที่ตรวจสอบ

(๑๒) การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ต้องครอบคลุมงาน ๒ ด้าน ดังนี้

๑๒.๑ ด้านการให้ความเชื่อมั่น ครอบคลุมประเภทการตรวจสอบภายใน ๔ ประเภท ได้แก่

๑๒.๑.๑ การตรวจสอบทางการเงิน (Financial Audit)

๑๒.๑.๒ การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎหมายระเบียบ (Compliance Audit)

๑๒.๑.๓ การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit)

๑๒.๑.๔ การตรวจสอบอื่น ๆ

๑๒.๒ ด้านการให้คำปรึกษา

๑๒.๒.๑ ให้คำปรึกษาและเสนอแนะวิธีการหรือมาตรการในการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ การปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัดยิ่งขึ้น รวมทั้งเสนอแนะ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

๑๒.๒.๒ ให้คำปรึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบควบคุมภายในที่ดี และวิธีการประเมินผล การควบคุมภายใน และจัดทำรายงานติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๑๒.๒.๓ ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยง

(๑๓) ติดตามสอบทานระบบการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและ หลักเกณฑ์การปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และประเมินความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในฐานะผู้ประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ และรายงานผลการประเมิน ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการประเมินระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง มีการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑๔) หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่เป็นเพียงผู้ประเมินและให้คำปรึกษาแนะนำ ไม่มีอำนาจ หน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีปฏิบัติงาน และระบบการควบคุมภายใน หรือแก้ไขระบบการควบคุมภายใน ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง

๗. การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน (มาตรฐานรหัส ๑๓๐๐)

หน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องปรับปรุงและรักษาคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน โดยจะ มีการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมในทุกด้าน โดยจัดให้มีการประเมินการประกันและ ปรับปรุงคุณภาพงาน การประกันและปรับปรุงคุณภาพงานต้องมีการประเมินผลทั้งจากภายใน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และภายนอกหน่วยงานของรัฐ ทุกรอบ ๕ ปี โดยถือปฏิบัติตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดบัญชีกลาง กำหนด

๘. สิทธิของผู้ตรวจสอบภายใน

(๑) ผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล บุคคล เอกสารหลักฐาน และทรัพย์สินต่าง ๆ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อรับทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

กรณีสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ที่กระทรวงการคลังกำหนดได้ ให้ขอทำความเข้าใจความตกลงกับกระทรวงการคลัง

(๒) สนับสนุนผู้ตรวจสอบภายใน ให้ได้รับการฝึกอบรมพัฒนา ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับงานตรวจสอบในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ด้านการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบในทุกภารกิจของหน่วยรับตรวจ ให้มีการประสานงาน การดำเนินการตามภารกิจกับผู้เกี่ยวข้อง (มาตรฐานด้านคุณสมบัติ รหัส ๑๒๐๐ ความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ มาตรฐานย่อยรหัส ๑๒๓๐ การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง)

๙. หน้าที่ของหน่วยรับตรวจ

ให้หน่วยรับตรวจ มีหน้าที่และความรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในฯ พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๒๑ ดังนี้

(๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(๒) จัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมที่จะตรวจสอบได้

(๓) จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบรายการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบได้

(๔) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครบถ้วน

(๕) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่าง ๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน

(๖) ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในในเรื่องต่างๆ ที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งให้ปฏิบัติ และรายงานให้หน่วยงานตรวจสอบภายในทราบภายในเวลาที่กำหนด นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ

(๗) กรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการโดยจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ข้างต้นให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

(๘) การเผยแพร่รายงานผลการตรวจสอบภายใน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเท่านั้น

(๙) ส่งสำเนารายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้กลุ่มตรวจสอบภายในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทราบทุกครั้ง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๑๐. จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามจรรยาบรรณการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกฐานะศักดิ์ศรีวิชาชีพตรวจสอบภายในให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน โดยใช้สามัญสำนึกและวิจารณญาณ เพื่อประพฤติตนตามจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน ยึดถือและดำรงไว้ตามหลักปฏิบัติ ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ความซื่อสัตย์ (Integrity)

๑.๑ มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบ

๑.๒ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบฯ และเปิดเผยข้อมูลตามหลักวิชาชีพ

๑.๓ ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานไม่ขัดกฎหมาย ไม่เสื่อมเสียวิชาชีพ

๑.๔ เคารพ สนับสนุนกฎหมายและจรรยาบรรณ

๒. ความเที่ยงธรรม (Objectivity)

๒.๑ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่ขัดแย้งผลประโยชน์

๒.๒ ไม่รับสิ่งของใด ๆ

๒.๓ เปิดเผย รายงานข้อเท็จจริง

๓. การปกปิดความลับ (Confidentiality)

๓.๑ รอบคอบในการใช้ข้อมูลจากการตรวจสอบ

๓.๒ ไม่นำข้อมูลไปแสวงหาประโยชน์

๔. ความสามารถในหน้าที่ (Competency)

๔.๑ ปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถ

๔.๒ ยึดหลักมาตรฐานการตรวจสอบภายใน

๔.๓ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จึงได้ทบทวนกฎบัตรนี้ขึ้นตามมาตรฐานด้านคุณสมบัติ (รหัส ๑๐๐๐) วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ สายการบังคับบัญชา ภารกิจ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมถึงมาตรฐานและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

กฎบัตรฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ลงชื่อ.....

(นางสาวจิราวรรณ สมัคร)

ผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบภายใน

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เห็นชอบโดย.....

(นายฉันทานนท์ วรรณเขจร)

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

วันที่ ๒๒ ต.ค. ๒๕๖๗